

Veverské Knínice (okr. Brno-venkov)**„Stráž“.**

Neolit. Neurčený areál. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: dočasně u autora.

Lokalizace: WGS-84: 49.2329250N, 16.3959522E

Při přípravě publikace o pravěkém osídlení obce Veverské Knínice byla náhodně zjištěna v místní škole kolekce archeologických nálezů sestávající převážně z kamenné industrie. Hned při prvním ohledání se ukázalo, že se jedná o velice cenné nálezy s poměrně solidní základní doprovodnou dokumentací u některých artefaktů. V současné době se hledají další prameny k doplnění celé sbírky, která byla získána v minulých desetiletích 20. století. Na první pohled je u místního badatele patrné zaměření především na kamennou industrii. Keramiku reprezentuje pouze několik kusů střepů mladohradištního až pozdněhradištního stáří někde z širšího prostoru obce.

Několik kusů broušené kamenné industrie pochází z polohy „Stráž“. Ta je situována jižně až jihovýchodně od obce. Proveden byl ověřovací průzkum zájmové tratě, zatím se však nepodařilo zjistit přesnou polohu lokality, která není z dřívější literatury známa.

Seznam nálezů:

1. torzo štíhlého sekeromlatu; uražený týl v místě provrtu; amfibolický diorit.
2. torzo masivní sekery s rovným ostřím a s oválným příčným průřezem, poškozená týlová část; amfibolický diorit.
3. torzo masivní sekery s rovným ostřím a s oválným příčným průřezem, podélný průřez je nepravidelný, poškozena je týlová část; metabazit typu Želešice.
4. břitová část sekery s mírně plankonvexním průřezem; metabazit typu Jizerské hory.
5. torzo drobné ploché sekerky s poškozeným týlem a odraženou břitovou částí a oválným příčným průřezem; metabazit typu Želešice.
6. hraněná mírně lichoběžníková sekerka s rovným ostřím s obdélným příčným ostřím; metabazit typu Želešice.

Podle předběžného posouzení se jedná o artefakty, které by šlo chronologicky zařadit do mladého neolitu s přesahem do eneolitu, u jednoho artefaktu lze uvažovat i o starší komponentě (kultura s lineární keramikou?). Více informací snad přinese další průzkum.

Literatura

Neuveдено.

Summary

While preparing a publication on the prehistoric occupation of Veverské Knínice (Brno-Country District), a collection of archaeological finds, consisting mostly of the stone industry, was accidentally discovered at the local school. Several pieces of polished stone industry (fragments of axes and battle axes) originate from the 'Stráž' field, located to the south and southeast of the village. A verification survey was carried out in the area of interest; however, the precise location of the site, unknown in the literature, has not yet been identified.

Martin Kuča, Antonín Přichystal

Viničné Šumice (okr. Brno-venkov)**„Za Humny“, parc. č. 1812/1.**

Neolit–eneolit. Sídliště. Náhodný zásah/nález. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.2118547N, 16.8239092E

V roce 2024 proběhl záchraný archeologický výzkum vyvolaný výstavbou mateřské školy ve Viničných Šumicích v poloze „Za Humny“. Na severovýchodním okraji stavební plochy bylo zachyceno a následně zdokumentováno několik větších sídlištních objektů (stavební jáma, hliníky?), které je možné na základě získaného materiálu zařadit rámcově do období mladšího neolitu až eneolitu.

Literatura

Neuveдено.

Summary

In 2024, a rescue excavation was conducted prior to the construction of a kindergarten in the 'Za Humny' field in Viničné Šumice (Brno-Country District). Several large settlement features (a long pit, clay pits?) were identified. Based on the recovered material, the site can be broadly dated from the Late Neolithic to the Eneolithic period.

Petr Kos

Zábřeh (k. ú. Zábřeh na Moravě, okr. Šumperk)**„Měkkýš“, parc. č. 4248/1.**

Kultura lineární keramiky. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Vlastivědné muzeum v Šumperku, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.8853592N, 16.9051775E; 49.8868939N, 16.9003925E; 49.8871150N, 16.9032033E

Opakovanými povrchovými sběry místních nadšenců do historie (M. Ján, J. Zapletal, D. a S. Kučerovi) byla na jaře 2024 v poloze „Měkkýš“ objevena dosud neznámá pravěká lokalita. Situována je v rovinatém terénu severně silnice Zábřeh–Lesnice a západně od drobné bezejmenné vodoteče (umělé strouhy). Identifikovaná koncentrace nálezů se v její západní části zřejmě překrývá s budoucí trasou plánované silniční stavby I/44 Zábřeh, obchvat.

Nalezen zde byl větší soubor štípané kamenné industrie (různé nástroje, zbytek jádra a odpad z výroby), broušená industrie (malá plochá sekerka a část vrтанého nástroje) a také zlomky keramiky náležející patrně kultuře s lineární keramikou. Relikt vrтанého broušeného nástroje by však mohl naznačovat i přítomnost osídlení v mladším neolitu či eneolitu.

Nejbližší soudobou lokalitou je známé sídliště v poloze Postřelmov – „U Františka“ (Goš, Halama 2006), vzdálené cca 1,7 km seвероzápadním směrem.

Literatura

Goš, V., Halama, J. 2006: Postřelmov (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 47, 112–114.

Summary

A new prehistoric site was identified in 2024 through surface surveys in the 'Měkkýš' field (Zábřeh na Moravě cadastral area, Šumperk District). Finds included a larger assemblage of chipped

stone industry (tools, a core remnant, and production waste), polished industry (a small flat axe and part of a drilled tool), and also pottery fragments, likely associated with the Linear Pottery culture.

Jakub Halama

Zdounky (okr. Kroměříž)

Ul. Cvrčovská; „U Kaple“, parc. č. 1057/17, 1057/18, 1057/20, 1057/21, 1057/24.

Kultura lineární keramiky. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezů: Muzeum Kroměřížska, p. o., inv. č. AU230–AU234; AU235–AU254; AU256–AU258; AU517–AU542; AU543.

Lokalizace: WGS-84: 17.32868E, 49.22735N

Při rozšiřování zástavby individuálního bydlení v lokalitě „U Kaple“ (ul. Cvrčovská) v katastru Zdounky bylo zkoumáno pět parcel, na kterých byly doloženy další archeologické objekty (obr. 27, 28) náležející k jedné či druhé ze dvou dříve doložených

sídlištních komponent, a to buď ke kultuře s lineární keramikou (Popelka, Paulus 2022) nebo kultuře zvoncovitých pohárů (Popelka, Paulus 2023). Průběžně tak dochází ke zpřesňování a aktualizaci rozsahu a prostorové struktury této archeologické lokality.

Literatura

Popelka, M., Paulus, M. 2022: Zdounky (okr. Kroměříž).

Přehled výzkumů 63(1), 146.

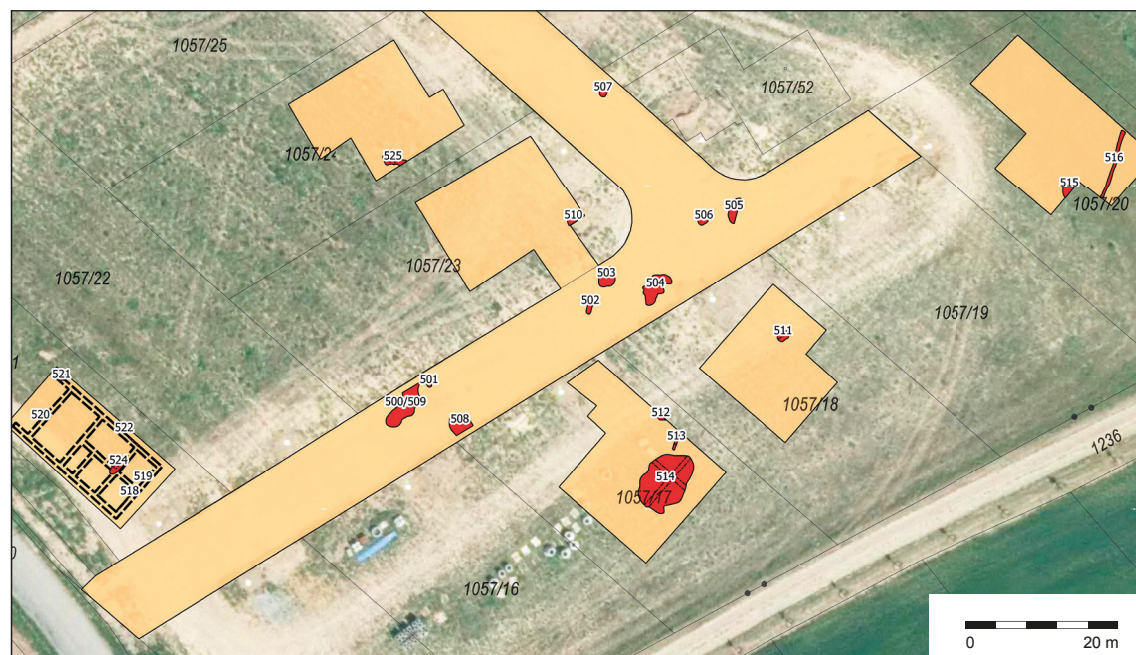
Popelka, M., Paulus, M. 2023: Zdounky (okr. Kroměříž).

Přehled výzkumů 64(1), 219–220.

Summary

The ongoing construction of family houses in the ‘U Kaple’ field (Cvrčovská Street) in Zdounky (Kroměříž District) continues to yield new insights into a previously documented archaeological site comprising two occupation phases: the Linear Pottery culture and the Bell Beaker culture (Popelka, Paulus 2022; 2023). In 2024, settlement activity of varying intensity was recorded on five additional plots (Fig. 27, 28).

Miroslav Popelka, Martin Paulus

Obr. 27. Zdounky. Aktualizovaný celkový plán lokality. Autor M. Popelka.

Fig. 27. Zdounky. Updated overall plan of the site. Author M. Popelka.

Obr. 28. Zdounky. Letecký pohled na lokalitu. Foto M. Popelka.

Fig. 28. Zdounky. An aerial view of the site. Photo by M. Popelka.